

Funkcinės ribinės teoremos beveik nestacionarių procesų liekanoms

Jurgita Markevičiūtė^{1,2}
prof. Alfredas Račkauskas¹, prof. Charles Suquet²

¹Vilniaus Universitetas

²Université des Sciences et Technologies de Lille

2011 m. Birželio 16 d.

Turinys

- 1 **Struktūra**
- 2 Beveik nestacionarūs procesai
- 3 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai
- 4 Ribinės teoremos sumų procesams
- 5 Ribinės teoremos liekanoms

Struktūra

- 1 Beveik nestacionarūs procesai

Struktūra

- 1 Beveik nestacionarūs procesai
- 2 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai

Struktūra

- 1 Beveik nestacionarūs procesai
- 2 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai
- 3 Ribinės teoremos sumų procesams

Struktūra

- 1 Beveik nestacionarūs procesai
- 2 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai
- 3 Ribinės teoremos sumų procesams
- 4 Ribinės teoremos liekanų procesams

Turinys

- 1 Struktūra
- 2 Beveik nestacionarūs procesai
- 3 Kitu autoriu pagrindiniai rezultatai
- 4 Ribinės teoremos sumu procesams
- 5 Ribinės teoremos liekanoms

Procesas

Tarkime turime pirmos eilės autoregresinį procesą
 $\{y_{n,k} | k = 1, \dots, n; n = 1, 2, \dots\}$ generuotą

$$y_{n,k} = \phi_n y_{n,k-1} + \varepsilon_k \quad (1)$$

lygybe, čia $\phi_n \rightarrow 1$, kai $n \rightarrow \infty$, $\{\varepsilon_k, k = 1, \dots, n\}$ yra nepriklausomų vienodai pasiskirsčiusių atsitiktinių dydžių (n.v.p.a.d.) seka su $\mathbb{E}\varepsilon_k = 0$ ir $\mathbb{E}\varepsilon_k^2 = 1$, n sekos dydis ir pradžia $y_{n0} = y_0$. Šis procesas vadinamas *beveik nestacionariu procesu*.

ϕ_n parametrizavimas

1 atvejis

$\phi_n = e^{\gamma/n}$ (γ yra neigiama konstanta), čia ribinis procesas atsitiktinė Brauno judesio ir Ornstein-Uhlenbeck proceso kombinacija.

Šį parametrizavimą pasiūlė P.C.B. Phillips'as (1986 m.).

2 atvejis

$\phi_n = 1 - \frac{\gamma_n}{n}$, $\gamma_n \rightarrow \infty$ lėčiau nei n , čia ribinis procesas Brauno judesys. Šį parametrizavimą pasiūlė P.C.B. Phillipsas ir L. Giraitis (2004 m.)

Turinys

- 1 Struktūra
- 2 Beveik nestacionarūs procesai
- 3 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai**
- 4 Ribinės teoremos sumų procesams
- 5 Ribinės teoremos liekanoms

P.C.B. Phillips'o rezultatai

Jei $\{y_t\}$ yra beveik nestacionarus procesas generuotas (1) lygybe ir $\phi_n = e^{\gamma/n}$, tada :

$$\begin{aligned}
 n^{-1/2} y_{[nt]} &\xrightarrow[n \rightarrow \infty]{D[0,1]} U_\gamma(t), \\
 n^{-3/2} \sum_{j=1}^n y_j &\xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\mathbb{R}} \int_0^1 U_\gamma(r) dr, \\
 n^{-2} \sum_{j=1}^n y_j^2 &\xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\mathbb{R}} \int_0^1 U_\gamma^2(r) dr, \\
 n^{-1} \sum_{j=1}^n y_{j-1} \varepsilon_j &\xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\mathbb{R}} \int_0^1 U_\gamma(r) dW(r).
 \end{aligned}$$

čia

$$U_\gamma(t) = \int_0^t e^{(t-s)\gamma} dW(s) \quad 0 \leq t \leq 1.$$

P.C.B. Phillips'o ir L. Giraičio rezultatai

Jei $\{y_t\}$ yra beveik nestacionarus procesas generuotas (1) lygybe ir $\phi_n = 1 - \frac{\gamma_n}{n}$, tada :

$$\frac{(1 - \phi_n^2)^{1/2}}{n^{1/2}} \sum_{j=1}^n \varepsilon_j y_{j-1} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\mathbb{R}} \mathfrak{N}(0, \sigma^4),$$

$$\frac{1 - \phi_n^2}{n} \sum_{j=1}^n y_{j-1}^2 \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\mathbb{P}} \sigma^2,$$

$$\frac{(1 - \phi_n)}{n^{1/2}} \sum_{j=1}^n y_j \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\mathbb{R}} \mathfrak{N}(0, \sigma^2).$$

Turinys

- 1 Struktūra
- 2 Beveik nestacionarūs procesai
- 3 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai
- 4 Ribinės teoremos sumų procesams**
- 5 Ribinės teoremos liekanoms

Sumų procesai

Apibrėžkime laiptinį ir laužčių procesus inovacijoms :

$$W_n^{\text{st}}(t) := \sum_{k=1}^{[nt]} \varepsilon_k, \quad t \in [0, 1],$$

$$W_n^{\text{pl}}(t) := \sum_{k=1}^{[nt]} \varepsilon_k + (nt - [nt])\varepsilon_{[nt]+1}, \quad t \in [0, 1].$$

bei procesui y_k :

$$S_n^{\text{st}}(t) := \sum_{k=1}^{[nt]} y_{k-1}, \quad t \in [0, 1],$$

$$S_n^{\text{pl}}(t) := \sum_{k=1}^{[nt]} y_{k-1} + (nt - [nt])y_{[nt]}, \quad t \in [0, 1].$$

Esminė lema

Esminis dalykas toliau einančioms ribinėms teorems yra $\max_{1 \leq k \leq n} |y_k|$ elgesio kontrolė.

Lema 2 (M., Račkauskas & Suquet)

Tarkime ε_k tenkina $\lim_{t \rightarrow \infty} t^p P(|\varepsilon_0| > t) = 0$, savybę, kuriam nors $p > 2$ arba atskiru atveju, kai $p = 2$, turime $\mathbb{E}\varepsilon_0^2 < \infty$. Pažymėkime kiekvienam $p \geq 2$, $\alpha = 1/2 - 1/p$. Tada

$$n^{-1/2} \gamma_n^\alpha \max_{1 \leq k \leq n} |y_k| \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{P} 0.$$

Konvergavimas $D[0, 1]$ and $C[0, 1]$ erdvėse

Teorema 3 (M., Račkauskas & Suquet)

Tarkime y_k generuotas (1) lygybe ir $\phi_n = 1 - \gamma_n/n$, čia γ_n neneigiama seka ir konverguoja į begalybę lėčiau nei n . Tarkime, kad inovacijų procesas $\{\varepsilon_k\}$ yra n.v.p.a.d. su $\mathbb{E}\varepsilon_k = 0$, $\mathbb{E}\varepsilon_k^2 = 1$. Pažymėkime standartinį Wiener'io procesą $W = \{W(t), 0 \leq t \leq 1\}$ Tada galioja :

$$n^{-1/2}(1 - \phi_n)S_n^{\text{st}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{D[0,1]} W,$$
$$n^{-1/2}(1 - \phi_n)S_n^{\text{pl}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{C[0,1]} W.$$

Konvergavimas Hölder'io $H_\alpha^0[0, 1]$ erdvėje

Didžiųjų skaičių dėsnis

Teorema 4 (M., Račkauskas & Suquet)

Galiojant lemos 2 sąlygoms

$$\frac{(1 - \phi_n^2)^{1/2}}{n} S_n^{\text{pl}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{P} 0.$$

Konvergavimas $C[0, 1]$ and $H_\alpha^o[0, 1]$ erdvėse

Teorema 5 (M., Račkauskas & Suquet)

Tarkime, kad y_k generuotas (1) lygybe, $\phi_n = e^{\gamma/n}$ ir laužčių procesas $n^{-1/2}W_n^{p1}$ silpnai konverguoja į standartinį Brauno judesį W erdvėse $C[0, 1]$ arba $H_\alpha^o[0, 1]$ kuriam nors $0 < \alpha < 1/2$. Tada $n^{-3/2}S_n^{p1}$ silpnai konverguoja toje pačioje erdvėje į integruotą Ornstein-Uhlenbeck procesą J apibrėžtą :

$$J(t) := \int_0^t U_\gamma(s) ds, \quad 0 \leq t \leq 1, \quad (2)$$

čia $U_\gamma(s) = \int_0^s e^{\gamma(s-r)} dW(r)$.

Turinys

- 1 Struktūra
- 2 Beveik nestacionarūs procesai
- 3 Kitų autorių pagrindiniai rezultatai
- 4 Ribinės teoremos sumų procesams
- 5 Ribinės teoremos liekanoms

Apibrėžimas

Proceso y_k liekanos yra $\hat{\varepsilon}_k = y_k - \hat{\phi}_n y_{k-1}$, čia $\hat{\phi}_n$ yra mažiausių kvadratų metodo įvertis

$$\hat{\phi}_n = \frac{\sum_{j=1}^n y_j y_{j-1}}{\sum_{j=1}^n y_{j-1}^2}$$

Laužčių procesas :

$$\hat{Z}_n^{\text{pl}}(t) = \sum_{j=1}^{[nt]} \hat{\varepsilon}_j + (nr - [nt]) \hat{\varepsilon}_{[nt]+1}.$$

Laiptinis procesas :

$$\hat{Z}_n^{\text{st}}(t) = \sum_{j=1}^{[nt]} \hat{\varepsilon}_j$$

Konvergavimas $D[0, 1]$ ir $C[0, 1]$ erdvėse

Teorema 6 (M., Račkauskas & Suquet)

Pagal teoremos 3 sąlygas,

$$n^{-1/2} \widehat{Z}_n^{\text{st}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{D[0,1]} W,$$

$$n^{-1/2} \widehat{Z}_n^{\text{pl}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{C[0,1]} W.$$

Konvergavimas $H_\alpha^o[0, 1]$ erdvėje

Teorema 7 (M., Račkauskas & Suquet)

Pagal teoremos 4 sąlygas,

$$n^{-1/2} \widehat{Z}_n^{p1} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{H_\alpha^o[0,1]} W.$$

Konvergavimas $D[0, 1]$ erdvėje

Shin (1998) parodė, kad

$$n^{-1/2} \widehat{Z}_n^{\text{st}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{D[0,1]} W - A^{-1}BJ, \quad (3)$$

čia $B = \int_0^1 U_\gamma(r) dW(r)$, $A = \int_0^1 U_\gamma(r)^2 dr$, $U_\gamma(s) = \int_0^s e^{\gamma(s-r)} dW(r)$
and J is defined by (2).

*AČIŪ UŽ DĖMESĮ !
KLAUSIMAI ?*